

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Невена Цачева, дм,
ръководител катедра по Трудова медицина

Зам. декан – ФОЗ, МУ София

Член на Научно жури с решение на АС на МУ – Плевен,
Протокол № 12/24.01.2014 год. и Заповед на Ректора № 419/04.03.2014 год.

на дисертационен труд

на тема: “ РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА РАЖДАНЕ НА НЕДОНОСЕНИ ДЕЦА И
ВЛИЯНИЕТО ИМ ВЪРХУ ЗДРАВНИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ
ПРИ РАЗВИТИЕТО НА ДЕЦАТА ДО 3 – ГОДИШНА ВЪЗРАСТ”

разработен от Д-р Мариела Стефанова Камбурова, главен асистент в катедра
„Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и
психология“ при Факултет „Обществено здраве“, МУ – Плевен.

Научен ръководител Доц. Петкана Христова, дм,

Мариела Камбурова завършва ВМИ Плевен специалност медицина през 1995г. Придобива специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ през 2002г. През 2003г. завършва втора магистратура по „Здравен мениджмънт“ във ВМИ Плевен. Последователно работи като лекар, зав. Здравна служба /1996/, специализира „Педиатрия“ /1997-1998/ и от 1998г. работи като асистент, ст. асистент и гл. асистент в катедрата по Социална медицина. През 2012г. е зачислена за докторант на самостоятелна подготовка. Преподава редица дисциплини на студенти на български и на английски език в Медицински Университет - Плевен. Има обучения и специализации в страната и чужбина по значими проблеми на социалната медицина и общественото здраве. Активно участва в реализацията на проекти, свързани с организацията на здравеопазването.

Значението и актуалното звучене на този дисертационния труд на д-р Мариела Камбурова са свързани с настоящата картина на демографски срив в нашата страна, която е резултат от действието на много фактори, една част от които са в сферата на системата на здравеопазването. Ето защо и разработки, проучвания и анализи за детерминантите на недоносеността и оттам проекциите върху развитието на тези деца до навършване на

тригодишната им възраст са особено ценни и полезни за общественото здраве. В такава посока и обществена необходимост е разработката на д-р Камбурова.

Дисертационният труд има обем от 189 страници и следната структура: Въведение, глава първа: Литературен обзор – 45 стр., със следните логически свързани аналитично - теоретични части: „Характеристика, състояние и дефиниране на основните понятия и показатели за раждане на деца с ниско тегло и преждевременно раждане” /7 стр./, „Епидемиологични и социално-медицински последици при недоносеност” /6 стр./, „Причини за раждане на недоносени деца ” и „Влияние на недоносеността върху здравето и развитието на децата до 3-годишна възраст”/20 стр./ и „Потребност от здравни услуги при недоносените деца до 3-годишна възраст” /14 стр./.

Тази сериозна библиографска справка с ясно оформени изводи за необходимостта от дисертационния труд се базира на 330 литературни източника, от които 116 на кирилица и 214 на латиница. Следващата Глава втора, озаглавена „Собствено проучване” е по същество постановка и методика на дисертационния труд и включва ясно и точно формулирани цел, задачи, обект и предмет, време и място на проучването, постановка или по – скоро дизайна на проучването с изследваните лица и методите за реализация на това комплексно и в значителна степен многоаспектно изследване. И от тази постановъчно – методологична част става ясно, че темата е актуална, значима, както за детското здраве, така и с приносът към национални проучвания в тази област, чрез използвания научен инструментариум, който интегрира различни методи и подходи и особено с перфектното планиране и изпълнение на статистическите анализи и интерпретация на данните за постигане на целта и задачите.

Следващата глава на дисертационния труд, представя получените резултати, онагледени с 28 таблици, 58 фигури и 3 приложения към собственото проучване. То обхваща 95 страници като последователно се спира на проблемите, свързани с факторите за раждане на деца с ниско и нормално тегло, преди и след 37 годишна възраст на майките, здравен им статус по време на престоя им в неонатологията, както и други рискови фактори, свързани с развитието на недоносените при сравнение с доносени деца до 3-годишна възраст.

В дисертацията си Д-р Камбурова доразвива проблема, което създава завършеност на тематиката за рисковите фактори на недоносените деца и чрез сравнителното изследване на физическо развитие, нервно-психическо развитие и здравен статус на

недоносените и доносени деца до 3-годишна възраст. Посочвайки, както рисковите, така и протективните фактори за раждане на недоносени деца и тяхното влияние върху проблема за недоносеността, д-р Камбурова посочва и индекса на потреблението на здравни и социални услуги от сравняваните групи на недоносените и доносените деца в периода от раждането до 3-год. възраст, както и оказаната здравна помощ. Тези данни и анализирани резултати от дисертанката може и трябва да бъдат използвани в политиката за подобряване на майчиното и детското здраве в нашата страна.

В обобщение приносите на този научен труд са посочени в изводите и препоръките, с които завършва това първо по рода си у нас комплексно проучване на факторите за раждане на недоносени деца и влиянието им върху развитието и здравния им статус до 3-годишна възраст. **В теоретично- приложно отношение за първи път се проучват едновременно рисковите и протективните фактори** за раждане на недоносени деца както и тези фактори, които оказват негативно и благоприятно влияние върху развитието на децата до 3-годишна възраст. Също така за първи път в страната се **изследва лонгитудинално проспективно физическото, нервно-психическото развитие и здравния статус на кохорта от деца** за периода от раждането до 3-годишна им възраст. Разработният индекс за оценка на потреблението на здравни и социални услуги от раждането на децата до 3-годишна възраст постига и проверява хипотезата за наличие на висок здравен риск и висока потребност от тези услуги за групата на недоносените деца, живеещи в града.

С приложен характер може да се приеме извършеният литературен обзор с анализ на явлението „недоносеност“ и **описаните медико-социалните проблеми на недоносеността, които да послужат за теоретични и практически мерки и решения на институциите у нас за нейното намаляване.** Разработената скала за оценка на потреблението на здравни и социални услуги от раждането на децата до 3-годишна възраст трябва да се използва от здравните мениджъри при управление на ресурсите. Също така важно място имат формулираните конкретни препоръки към институциите у нас за междусекторно сътрудничество с цел ограничаване на „недоносеността“ и последиците от това върху детето, семейството и обществото.

Във връзка с дисертационния труд са направени 6 публикации и научни съобщения на национални и международни научни форуми, в които д-р Камбурова обръща вниманието на

професионалисти и експерти, че нивото на недоносеността е обективен критерий при определяне на здравното благополучие на населението, социално-икономическото и културно състояние на популациите сред населението, както може и да се съди и за степента и качеството на грижите, които се полагат за бъдещите майки. Правилно дисертантката отбелязва за недоносеността че, „ в този показател като във фокус се събират усилията на всички работещи в областта на общественото здраве, акушерската и педиатричната мрежа, чиято крайна цел е не само раждането на жив, но и здрав плод с възможности за пълноценно физическо, психическо и интелектуално развитие”.

Дисертационния труд на д-р Мариела Камбурова по обем и структура, по съдържание на получените резултати и направените изводи и препоръки, направените публикации и съобщения, считам за полезни и много необходими, както за обучението на студентите по общественото здраве, така и за практиката в областта на опазване и укрепване на детското здраве, особено на децата до 3- годишна възраст. За първи път чрез тази дисертация и нейните приноси вкл. профилактика на недоносеността се дава едно от решенията за овладяване на тежката демографска ситуация в страната.

В заключение убедено давам положителна оценка като считам, че дисертационна разработка на Д-р Мариела Стефанова Камбурова на тема „РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА РАЖДАНЕ НА НЕДОНОСЕНИ ДЕЦА И ВЛИЯНИЕТО ИМ ВЪРХУ ЗДРАВНИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ ПРИ РАЗВИТИЕТО НА ДЕЦАТА ДО 3 – ГОДИШНА ВЪЗРАСТ” е завършена с необходимото качество и резултати, и препоръчвам на уважаемото научно жури да ѝ присъди образователната и научната степен „ДОКТОР”.

19 март 2014 г.

Проф. д-р Н. Цачева, дм